

[Udenrigsministeren]

Overalt hvor vi har mulighed for det, gør vi os fra dansk side til talsmand for, at alle kræfter nu samles om at overvinde de sidste hindringer for indgåelse af en international aftale om et totalt forbud mod produktion, oplagring og udvikling af kemiske våben. Forhandlingerne herom foregår som bekendt på nedrustningskonferencen i Genève, og vi ser det som et godt og nyttigt supplement til disse forhandlinger, at der på initiativ af præsident Reagan og efter indbydelse fra præsident Mitterrand i begyndelsen af 1989 vil blive afholdt en konference i Paris, der specielt tager sigte på en styrkelse af det forbud mod anvendelse af kemiske våben, som har eksisteret lige siden 1925.

Lad mig også nævne den vægt, regeringen tillægger afholdelsen af den forestående 4. gennemgangskonference vedrørende traktaten om ikkespredning af atomvåben. Styrkelsen af det nukleare ikkespredningsregime og af bestræbelserne for opnåelse af et fuldstændigt nuklear prøvestop har til stadighed været prioritetsopgaver i dansk nedrustningspolitik.

I bestræbelserne på at forbedre og udvikle Øst-Vest-forholdet i Europa spiller opfølgningen af Helsingforsaftalerne, den såkaldte CSCE-proces, en meget central rolle, og vi lægger derfor vægt på, at det igangværende opfølgningsmøde i Wien snart bliver afsluttet med, hvad man kalder et substantielt og afbalanceret slutdokument. Vi søger med andre ord reelle fremskridt inden for alle CSCE's hovedområder, det, man kalder den menneskelige dimension, såvel som militære og økonomiske spørgsmål, og de forhandlingsresultater, som allerede er inden for rækkevidde i Wien, burde gøre det muligt at slutte mødet meget snart.

Regeringen lægger stor vægt på, at forbedringen af Øst-Vest-forholdet skal nå helt ud til at kunne mærkes af almindelige mennesker i Øst og Vest, og derfor foreslog jeg ved åbningen af Wienmødet i efteråret 1986, at der afholdes en konference om Helsingforsaftalernes menneskelige dimension. Det er glædeligt at se, at denne tanke har vundet gehør, og det må ventes, at Wienmødets slutdokument vil rumme en beslutning om at holde 3 samlinger inden for konferencen om den menneskelige dimension: I Paris i 1989, i København i 1990 og meget muligt i Moskva året efter.

Inden for det, man kalder KURV 2, og som handler om økonomi, videnskab og miljø, er

der også udsigt til en række nye vedtagelser, og vi forventer, at slutdokumentet vil åbne mulighed for afholdelse af nyttige møder om bl.a. de påtrængende fælleseuropæiske miljøproblemer.

Spørgsmålet om en atomvåbenfri zone i Norden behandles i den nordiske embedsmandsgruppe, der blev nedsat på det nordiske udenrigsministermøde i marts 1987. Udredningsarbejdet her fortsætter som planlagt. Det er for alle de nordiske lande vigtigt, at vi får lov til at gennearbejde problemerne grundigt. De er komplicerede, ikke bare i politisk forstand, men også for den rent militære vurdering i samtlige nordiske lande.

På et andet vigtigt område inden for CSCE-processen, det, man kalder de tillid- og sikkerhedsskabende foranstaltninger på det militære område, blev der med vedtagelsen af Stockholmdokumentet i 1986 taget et betydeligt skridt fremad. Jeg konstaterer med tilfredshed, at bestemmelserne i dette dokument i de forløbne 2 år i alt væsentligt er blevet overholdt af alle parter.

Adgangen til at sende observatører til større øvelser har åbnet for gensidige iagttagelser og for værdifulde kontakter mellem højtstående militærpersoner i Øst og Vest, som man for blot få år siden slet ikke ville have troet mulige.

Vi vil tilstræbe, at Wienmødets slutdokument åbner for nye forhandlinger med sigte på yderligere at styrke Stockholmdokumentet.

Sammen med vore partnere i NATO har regeringen ved gentagne lejligheder understreget, at den manglende konventionelle ligevægt i Europa forbliver kernen i det europæiske sikkerhedsproblem. Med de sovjetiske styrkers fremskudte placering i Europa har Warszawa-pagtlandene en evne til at foretage overraskelsesangreb og omfattende offensive aktioner.

Erklæringen om konventionel våbenkontrol fra NATO-topmødet i marts i år indeholder en nærmere redegørelse for de mål, vi fra vestlig side sigter mod. Vi kan med tilfredshed konstatere, at der i de uformelle drøftelser i Wien mellem NATO og Warszawa-pagtlandene er opnået enighed om at forhandle om fjernelse af de uligheder vedrørende de konventionelle styrker, som jo udgør en fare for stabiliteten i Europa. Der er også enighed om, at adgang til kontrol – og det gælder også kontrol på stedet – skal være bestanddele af en aftale.